

en værnepligt for kvinden, ikke er bleven nævnt. Noget af det bedste ved værnepligten er den overordenlig *opdragende indflydelse*, den vil have på kvinden derved, at hun kommer til at føle sig som *borger i sit fædreland* med pligter overfor dette. Kvinderne må overfor sit fædreland føle sig så forunderlig ansvarsløse: det er jo mændene, som regerer landet, gennem stemmeretten over indflydelse på lovgivningen og gennem værnepligten værger sit land mod ydre fjender. Kvinden er ansvarsløs på det andet punkt. Men dette er uhyre usundt for hele kvindens udvikling, og man ser også grumme mange tomme og forfængelige unge piger, i middelstanden og de højere klasser tillige mange unge piger, der slet ikke kender til det virkelige liv. Værnepligten burde for kvinder som for mænd være tvungen for alle, som ikke af helbredshensyn blev »kasserede«. Dette vilde tillige i høj grad hjælpe til at slette klasseforskellen. Mangen datter af rige forældre, som ikke havde nødig at erhverve til livets ophold ved sit arbejde, og som ikke havde meget andet at gøre end at more sig, klæde sig fint og søge at behage, vilde have uhyre godt af at komme til at udføre et alvorligt arbejde sammen med folk af en anden samfundsklasse, føle at derigennem, at de var hendes landsmænd og havde pligter overfor det samme fædreland som hun, var der et bånd mellem dem, som kunde blive værdifuldt for hende. Og ved at se livet på lidt nærmere hold, vilde der i de gode naturer vækkes alvår og ansvarsfølelse.

Men jeg er ikke enig med fr. M. Lauridsen i, at det er *husholdning*, kvindernes værnepligt skal bestå i.

Fr. Lauridsen skriver, »at kvinder ikke i mindre omfang end mænd har pligt til at værne det samfund, hun er medlem af«. »Men hvilken form var naturligere end en planmæssig uddannelse i at værne og hygge et hjem, så det blev et hjem, samfundet måtte anerkende som godt? Staten måtte kunne pålægge kvinderne en sådan uddannelse som pligt, når den sælv afholdt udgifterne.« —

Disse to ting modsvarer ikke hinanden. Når manden arbejder som arbejder, håndværker, embedsmand o. s. v., kommer dette ganske vist hans fædreland til gode, men han arbejder for at erhverve til livets ophold for sig sælv, hustru og børn. *Dette modsvarer af kvindens arbejde i hjemmet*

for mand og børn, og skaber hun et godt hjem, kommer det også samfundet til gode. Men når manden aftjæner sin værnepligt, gør han det *kun* for fædrelandets skyld, for at kunne hjælpe det, *hvis det kommer i nød*. —

Kvindens værnepligt bør også bestå i et arbejde, hvormed hun kan komme sit fædreland til hjælp, når det kommer i nød, nemlig sygepleje og samaritergerning. Kommer fædrelandet i krig, vil der kræves langt flere kv. sygeplejere, end der findes til rede, da hospitalerne jo ikke kan blottes helt. Om end den kvinde, der har aftjænt sin værnepligt ved et års tjeneste i sygepleje og samaritergerning, ikke kan gøre samme nytte som en helt uddannet kv. sygeplejer, så kan hun dog sikkert tage en gerning op i krigstilfælde under en uddannet sygeplejers ledelse. Og ligesom mændene efter endt militærtjeneste ofte bliver indkaldt en kortere tid for at opfriske sine militærøvelser, så kan den ugifte kvinde også blive indkaldt til en eftertjeneste for ikke at glemme det lærte. Og det vil være en glimrende opdragelse for enhver vordende moder! Ja, den kvinde gives vel ikke, som ikke ofte i sit liv får brug for kenskab til sygepleje og nødhjælp!

At lære husholdning er også en udmærket ting for alle kvinder, men det hører ikke hen under værnepligten. I mange skoler er der jo indført undervisning i husvæsen, og vi har udmærkede husholdningsskoler; *tvinge* kvinderne til at søge den uddannelse synes det mig ikke, man kan.

Når kvinderne nuomstunder har mindre lyst til husligt arbejde, ligger dette måske i to ting: 1) at der af husligt arbejde ofte lægges mere på kvindens skuldre, end hun kan magte, og 2) at det huslige arbejde ikke agtes efter fortjeneste. Når en datter går hjemme og hjælper med disse tusinder af småting: at støve af, gøre lamper rene, tælle til vask, efterse linnedet o. s. v., mener mange — og lader hende det mærke — at hun egentlig »ingenting har at bestille«, og alt tilfældigt arbejde læsses paa hende. Og vore tjænestepiger, hvor bliver de ikke ofte overlæsedede? Den sociale stilling, der gives dem, svarer ikke til det store arbejde, de udfører, selv om lønnen er stor nok. Det huslige arbejde består af masser af småting, som synes ringe hver for sig, men